

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»**

ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

№ 3(27)

Київ 2024

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Шергін С.О. Діалектика агресії 7

НОВА ІСТОРІЯ

Фалько С.А. Діяльність європейських військових місій в ісламських країнах Близького Сходу та Північній Африці в 20–80-ті рр. XIX ст. 27

Потульницький В.А. Образ Німеччини та німців в українській історичній думці з кінця XIX століття до початку Другої світової війни 67

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ

Чекаленко Л.Д. Пам'ять про Голокост (розмежування польського суспільства) 87

Perga Tetiana Waste for charity? The case of the Ukrainian Red Cross and other humanitarian organizations in Ukraine in the 1920s 100

Михайлюк М.В. Ліквідація слідів нацистських злочинів: «зондеракція–1005» 117

Держалюк М.С. Президентські вибори в РФ 2024 р.: результати прогнозовані, а наслідки – злочинні (Частина 2) 141

Ткач Д.І. Сучасна політична ситуація в Угорщині – аналіз історичних подій 167

Олійник О.М. Китайсько-японські відносини в контексті історичного розвитку 177

РЕЦЕНЗІЇ Й ОГЛЯДИ

Таран Л.В. Українська історична наука радянського часу 199

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 216

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ В ЖУРНАЛІ 218

УДК 94(439):321.7/321.64

<http://doi.org/10.46869/2707-6776-2024-27-8>

Ткач Д.І.

<https://orcid.org/0000-0002-6947-2036>

СУЧАСНА ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ В УГОРЩИНІ: АНАЛІЗ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ

У кінці 80-х рр. ХХ ст., внаслідок оксамитової революції Угорщина як парламентська республіка, стала на шлях побудови демократичного суспільства, ґрунтованого на багатопартійній системі. До 2010 р. в результаті виборів до Державних зборів країни, змінювалися коаліції, до влади приходили консерватори, соціалісти, ліберали, але незмінним залишалася відданість демократії, загальноєвропейським цінностям. Все це було зведене нанівець коли до влади у 2010 р. прийшла коаліція ФІДЕС-УГП-ХДНП на чолі з В. Орбаном, що призвело до згорання демократії і сповзання до автократії. Ця правляча коаліція чотири рази виграла парламентські вибори та отримувала конституційну більшість у Державних зборах. Тому багато політологів в Україні та Угорщині, були упевнені, що ця політична сила, на чолі з В. Орбаном, буде знаходитися при владі ще довгий час, оскільки реальної, сильної опозиції в країні не існує.

Однак, події початку 2024 р. продемонстрували зовсім інші. На угорській політичній арені з'явився новий актор, з новою політичною партією, які дали надію на можливе усунення авторитарного режиму Орбана від влади. Цією надією став Петер Мадяр – угорський політик та юрист, який привернув значну увагу як один із головних опонентів Віктора Орбана. Раніше він працював у різних державних інституціях, включаючи посаду голови національної структури, що розподіляла студентські позики.

Мадяр став відомим у лютому 2024 р., коли виступив з різкою критикою уряду Орбана, оприлюднивши інформацію про корупцію серед високопосадовців. Його публічні заяви та інтерв'ю швидко набрали популярність, що привело до створення нової політичної партії «Тиса». Партія зуміла швидко залучити підтримку значної частини населення, розчарованого в діях уряду Орбана.

Мадяр позиціонує себе як центрист і виступає за боротьбу з корупцією, покращення системи охорони здоров'я, модернізацію освіти та об'єднання поляризованого угорського суспільства. Його політична діяльність включає активне використання соціальних медіа та участь у масових заходах і протестах. Він також оголосив про намір приєднатися до правоцентристської Європейської народної партії (ЄНП).

На виборах до Європарламенту у 2024 р. партія «Тиса» під керівництвом Петера Мадяра здобула значний успіх, отримавши 30% голосів і 7 місць у Європейському парламенті. Цей результат став показником зростаючого впливу опозиції в Угорщині та свідченням значного розчарування серед виборців політикою Віктора Орбана. Ці досягнення вказують на те, що «Тиса» стає потужною політичною силою, здатною впливати на політичний ландшафт Угорщини та кидати виклик правлячій коаліції ФІДЕС-УГП-ХДНП.

Ключові слова: Угорщина, коаліція ФІДЕС-УГП-ХДНП, Віктор Орбан, Петер Мадяр, партія «Тиса».

Постановка проблеми. У статті аналізується сучасна політична ситуація в Угорщині. Відмічається, що на політичній арені країни з'явився потужний конкурент урядовій коаліції ФІДЕС-УГП-ХДНП на чолі із Віктором Орбаном,

а саме партія «Тиса», яку очолив Петер Мадяр. Ця політична сила, яка виникла в лютому 2024 року зуміла отримала 30% голосів на виборах до Європарламенту і 7 мандатів в цій міжнародній організації. Таким чином вперше від виборів до Державних зборів 2010 року, коли орбаністи прийшли до абсолютної влади, яка вже тримається чотирнадцять років виникла ситуація, яка похитнула їх впевненість в завтрашньому дні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Даний напрям досліджували українські вчені, зокрема О. Андрусенко, М. Піскотін, М. Держалюк, Д. Ткач, А. Колодій, В. Копейчиков та С. Лисенкова, Е. Кіш. Більш докладно ця проблематика розглядалася в Угорщині наступними вченими: Zs. Enyedi, A. Körösenyi, T. Fricz, L. Lengyel, E. Jenne, L. Palata, L. Tókéczki.

Невирішені раніше частини проблеми, що розглядається. В українській історичній, політологічній науковій літературі не досліджувалося вище згадана проблематика. Звичайно український загал був проінформований через ЗМІ про політичну ситуацію в Угорщині, але це були лише інформаційні повідомлення, без аналітики.

Мета статті – проведення історичного аналізу політичного розвитку Угорщини, на початку 2024 року та можливі шляхи подальшого розвитку сусідньої країни.

Виклад основного матеріалу. У квітні 2010 р. на виборах в Державні збори Угорщини перемогла коаліція ФІДЕС-УГП-ХДНП, отримавши конституційну більшість голосів. Ця коаліція ідеологічною основою якої є правий консерватизм з домінуванням націоналізму, ефективно вкорінювала неліберальні цінності, майстерно впливала на громадську свідомість, реалізовувала економічні реформи, які певною мірою були спрямовані на стабілізацію економіки, водночас створювали умови для корупції, зміцнювала роль держави в управлінні країною та реформувала державний сектор таким чином щоб посилити централізацію та відродження угорських цінностей, закладених ще за Короля Святого Іштвана. Це також супроводжувалося обмеженням демократичних принципів управління та зростанням тенденцій до авторитаризму [1].

В результаті цієї політики, коаліція ФІДЕС-УГП-ХДНП здобула перемогу на виборах до Державних зборів у 2014, 2018 та 2022 рр. Це спричинило перетворення багатопартійної системи, створеної як здобуток перемоги демократії в країні, на двополюсну систему з домінуючою роллю правоконсервативної коаліції.

Таким чином, країна, яка мала усталені демократичні традиції, перетворилася на державу з авторитарним урядом під керівництвом прем'єр-міністра Віктора Орбана із замашками диктатора.

Водночас дії урядової коаліції на чолі з Фідес щодо корінної модернізації конституційно-правової бази життєдіяльності країни, суттєво вплинули на

зниження рейтингу партії Віктора Орбана серед виборців. Серед головних сфер де це особливо відчутно варто зазначити:

- узурпація влади. Внесені конституційні поправки, які зміцнили виконавчу гілку влади, надали Орбану та його партії можливість зосередити більше повноважень у своїх руках. Такі зміни викликали невдоволення опозиції всередині країни та критику з боку міжнародної спільноти, яка вбачає у цих діях загрозу демократії. Це спричинило падіння рейтингу серед тих, хто вбачає в цьому наступ на демократичні інституції існуючі в країні;

- зміни, що послабили самостійність системи правосуддя, підірвали довіру до юридичної системи країни. Це викликало роздратування серед громадян, які відчують, що їхні права залишаються незахищеними та позначилося на підтримці партії Фідес;

- зміни в Основному законі Угорщини, що надали уряду більший контроль над ЗМІ, звузили межі свободу слова і викликали занепокоєння і критику з боку ОБСЄ та ЄС. Це призвело до масових протестів і падіння підтримки Фідес серед молодого покоління та жителів мегаполісів;

- законодавчі зміни, які сприяли розширенню корупції, ослабили віру в правлячу коаліцію. Корупційні скандали також негативно відбилися на рейтингу Фідес, зменшуючи підтримку серед електорату;

- збільшене обурення громадян через конституційно-правові зміни викликало масові протести. Таке незадоволення політикою урядової коаліції на чолі із Орбаном також зміцнило опозиційні рухи, які стали більш згуртованими та потужними, що в свою чергу призвело до зниження популярності коаліції ФІДЕС-УГП-ХДНП [2].

Ці чинники в цілому суттєво позначились на падінні підтримки партії Фідес серед угорців, збільшили критичні настрої та посилили активність опозиційних рухів. Використовуючи свою конституційну більшість у Державних зборах, правляча коаліція сформувала таку правову базу, яка, на їхню думку, дозволила б керувати країною на необмежений термін. Проте, вони не врахували, що це також створює умови для зміцнення та зростання впливу в угорському суспільстві опозиційних політичних сил.

На початку 2024 р. в Угорщині спалахнув скандал, що став причиною відставки президентки Каталіни Новак та міністерки юстиції Юдіт Варга, які були залучені до помилування осіб, обвинувачених у сексуальних злочинах проти неповнолітніх. Ця подія стала серйозним ударом по партії Орбана, оскільки вона різко контрастувала з його багаторічними закликами до «захисту сімейних цінностей», підірвавши його імідж як захисника традиційних цінностей [3].

Цей момент відзначив початок нової ери в угорській політиці, коли несподівано на політичній арені з'явився молодий та амбітний юрист Петер Мадяр. Раніше він був активним членом партії «Фідес» і обіймав високі посади у державних інституціях. Початок його самостійної політичної діяльності

припав на період після його розлучення з Юдіт Варга, колишньою міністром юстиції.

Петер Мадяр отримав широке визнання після того, як публічно звинуватив уряд Орбана у корупції та лицемірстві. Він залишив партію «Фідес» у лютому 2024 р., виступаючи проти її централізованої пропаганди та кумівства. Мадяр також виклав записи розмов з колишньою дружиною, на яких обговорювалися випадки корупції, що пізніше слугували основою для проведення слідчих дій правоохоронними органами.

У квітні 2024 р. Петер Мадяр заснував партію під назвою «Тиса», названу на честь річки Тиса, яка для партії символізує свободу та повагу – ключові цінності, які партія прагне відстоювати. Ця політична сила, відома своєю прозорою фінансовою політикою та відкрито критикує урядову корупцію та адміністративне зловживання. Ця партія розглядає вибори як «свято демократії» і виступає за більш активну участь громадян у політичному процесі. «Тиса» також прагне до розбудови здорової політичної культури, що підкреслюється її зусиллями створити соціальний договір з народом Угорщини, обіцяючи зміни та нове бачення для країни.

Мадяр, через платформу своєї політичної сили, різко критикує прем'єр-міністра за його авторитарний стиль управління, риторику засновану на правому націоналізмі та рутинні політичні погляди. Все це привнесло глибокі зміни в політичне життя Угорщини. Він особливо зосереджується на тому, як Орбан та його партія «Фідес» зосередили владу, контролюючи важливі інституції, включаючи судову систему і засоби масової інформації, що призвело до погіршення демократичних надбань в країні запроваджених за роки незалежності.

За дуже короткий термін партія «Тиса» швидко стала популярною серед угорських виборців та відчутно збільшила свою підтримку. Це стрімке зростання підтримки відображає значне невдоволення громадян діяльністю уряду Віктора Орбана та широке бажання населення бачити реформи в державному управлінні.

Це найбільш яскраво виявилось під час останніх виборів до Європейського парламенту, де партія «Фідес» та її союзники показали найгірший результат за останні 20 років, отримавши 44,2% голосів, що дало їм 11 місць у Європарламенті. Між тим, новостворена правоцентристська партія Петера Мадяра «Повага і свобода» (TISZA) зайняла друге місце, здобувши 30% голосів і 7 мандатів [4].

Протягом останніх 20 років партія «Фідес» лише один раз здобула менше ніж 50% голосів — це сталося у 2004 р, коли вона отримала 47,4% голосів. На останніх виборах до Європарламенту у 2019 р., «Фідес» втратила близько 8% голосів порівняно з попередніми виборами, а також 2 мандати [4].

На місцевих виборах 2024 р. Партія Тиси досягла значних результатів, які підкреслюють зростання політичної влади партії в Угорщині. Партія «Тиса»

отримала кілька представників місцевої влади та посади мерів, а також користувалася значною підтримкою в деяких районах. Партія також виявила сильну присутність у Будапешті, особливо в XII ст. округу [5].

Петер Мадяр підкреслив, що результати нещодавніх виборів означають закінчення епохи Орбана в Угорщині. Він сказав своїм прихильникам, що ці результати стануть поштовхом до перемоги демократії на майбутніх парламентських виборах. Мадяр також анонсував свої плани приєднатися до Європейської народної партії (ЄНП), однієї з лідируючих правоцентристських груп у Європейському парламенті.

Петер Мадяр активно використовує низку правових і політичних механізмів, створених за часів уряду Орбана, для формування своєї політичної діяльності. Ось кілька аспектів.

Мадяр продовжує застосовувати націоналістичну риторичку, раніше запроваджену Орбаном, закликаючи до оборони національного суверенітету і протидії зовнішньому втручання. Він викликає патріотичні почуття серед населення, підкреслюючи важливість захисту національних інтересів Угорщини.

Мадяр також активно застосовує риторичку про «традиційні сімейні цінності», яка була ключовою у кампаніях Орбана. Він підкреслює значення захисту традиційної родини та моралі, одночасно висловлюючи критику уряду Орбана за нещирість у підході до цих питань.

Мадяр активно використовує вже існуючу критику корупції в уряді Орбана, щоб зміцнити свою позицію щодо необхідності забезпечення прозорості у державному управлінні та боротьби з корупцією. Він опирається на докази та інформацію про корупційні скандали, що стосуються уряду Орбана, для того, щоб підвищити обізнаність та залучити увагу до своєї політичної кампанії.

Використовуючи досвід Орбана у цій царині, Мадяр активно користується соціальними мережами для розповсюдження своїх ідей та спілкування з електоратом. Він регулярно розміщує пости, відеозвернення та коментарі, які швидко стають популярними та привертають увагу публіки.

Мадяр детально розкриває всі вади політики Орбана в економічній сфері, приділяючи особливу увагу його тісним зв'язкам з олігархами. Водночас, він використовує свою платформу для розробки і просування власних пропозицій щодо підтримки національної економіки і малого бізнесу, пропонуючи більш рівний розподіл економічних ресурсів.

Мадяр активно використовує конфронтаційну політику Орбана щодо Європейського Союзу, на протипагу якій він пропонує покращити стосунки з Брюсселем, тим самим створити умови для додаткової фінансової підтримки Угорщини та більш тісну її інтеграцію з Європою. Він використовує цей підхід як контраст до політики Орбана, залучаючи увагу виборців, які підтримують європейську інтеграцію.

Мадяр має сталий досвід перебування всередині партії «Фідес», чудово знає її існуючу партійну структуру, особисто знайомий з її функціонерами, правильно оцінює їх мінуси та плюси, адаптує все це до своїх потреб, уміло залучає незадоволених політикою Орбана до своїх лав.

Орбан та його кліка, за роки правління, великі зусилля направили на захоплення медіаринку в Угорщині, створивши централізовану систему тотального контролю над ЗМІ, підпорядкувавши їх медійній партійній пропаганді [6]. Мадяр, зі свого боку, адаптувався до цих структурних змін і сконцентрував свої зусилля на альтернативних медіа та соціальних мережах для досягнення своїх політичних цілей. Він активно співпрацює з незалежними медіа та опозиційними платформами, аби поширювати свої погляди та критику політики уряду.

Мадяр застосовує юридичні та адміністративні механізми, розроблені Орбаном, для впливу на виборчий процес. Він ефективно скористався існуючою системою реєстрації політичних партій в Угорщині, що дозволило йому мінімізувати бюрократичні перешкоди при створенні своєї партії «Тіса». Він використав вже налагоджені процедури реєстрації, які вимагають збору певної кількості підписів від симпатиків і дотримання формальних юридичних вимог. Це дало йому можливість швидко і легально зареєструвати партію, оминувши потенційно складні та тривалі процеси затвердження, які могли б затримати або перешкодити запуску політичної платформи. Цей підхід дозволив йому не тільки ефективно використовувати законодавчі можливості, але й уникнути додаткових затримок, що могли б вплинути на його політичні плани та стратегії. Таке стратегічне використання існуючих законодавчих рамок свідчить про його знання та розуміння політичних процесів у країні.

Віктор Орбан під час свого правління встановив суворий контроль над фінансовими структурами в Угорщині, які зосереджені навколо великих стратегічних секторів економіки. Ці заходи включали націоналізацію деяких приватних пенсійних фондів та введення високих податків на іноземні компанії у сферах телекомунікацій, енергетики та роздрібною торгівлі. Ці дії не тільки збільшили державні доходи, але й викликали суперечки з ЄС. Крім того, близькі до Орбана бізнесмени отримали значну кількість контрольних пакетів акцій у цих стратегічних секторах, що збільшило угорський внутрішній капітал і посилило національний контроль над ключовими економічними ресурсами. Використання відносин з Росією та Китаєм також стало частиною стратегії Орбана для зміцнення угорської економіки на міжнародній арені, що ще більше зміцнило його владу, але й викликало занепокоєння серед західних партнерів. Всі ці заходи дозволили отримати Урядовій коаліції великі кошти для фінансування своєї політичної діяльності. Мадяр користуючись своїми знаннями про фінансові структури, які були встановлені під час правління Орбана, ефективно забезпечує фінансування своєї партії. Він залучає кошти як з

внутрішніх, так і з міжнародних джерел, забезпечуючи необхідне фінансування для проведення виборчих кампаній та інших політичних ініціатив.

Петер Мадяр активно використовує масові зібрання і протести як засіб підвищення своєї популярності та залучення підтримки громадськості. Наприклад, тисячі людей вийшли на протест увечері 26 березня 2024 р. в столиці Угорщини Будапешті, з вимогою відставки прем'єр-міністра Віктора Орбана та головного прокурора після оприлюднення аудіозапису зі свідченнями про корупцію в угорському уряді. 6 квітня в центрі Будапешта знову зібралися тисячі людей, які протестували проти уряду Орбана – з тим же очільником та приводом. 5 травня Мадяр організував значний антиурядовий протест у Будапешті, який зібрав десятки тисяч людей. Під час цього заходу він виступив із закликом до об'єднання консервативних та ліберальних угорців, які розчаровані управлінням Орбана, і оголосив про створення нового політичного руху [7].

У другому за кількістю населення місті Угорщини, Дебрецені, на початку травня, відбулася кількатисячна акція протесту проти партії «Фідес» та прем'єр-міністра Віктора Орбана, яку очолив засновник партії «Повага і свобода» Петер Мадяр [8].

Всі ці масові заходи не тільки демонструють політичну силу партію «Тиса», а і залучають до її лав нових членів та прихильників.

Створена урядом Віктора Орбана законодавча та правова база, активно використовується Петер Мадяром у боротьбі із існуючою владою.

На основі законодавства, створеного існуючою владою, метою якого є забезпечення транспарентності та боротьби з корупцією, Мадяр ініціює з'ясування обставин тих чи інших зловживань можновладців, вносить деталі корупційних скандалів, пов'язаних з представниками уряду Орбана на угорський загаль. Він активно критикує та розкриває корупційні дії, використовуючи правові норми, які передбачають відкритість урядових операцій та фінансування.

Реформи Орбана в сфері медіа і судової системи викликали занепокоєння щодо обмеження свободи слова. Мадяр активно використовує існуючі законодавчі механізми, які ще забезпечують захист прав людини і свободи слова, для поширення своєї критики і політичної діяльності. Він користується залишками незалежності судової системи, щоб захистити свої права та права своїх прихильників у випадках судових позовів або адміністративного тиску. Реформи Орбана в медійній та судовій сферах призвели до часткового обмеження свободи слова. Мадяр активно застосовує наявні законодавчі механізми, які все ще захищають права людини і свободу слова, для розповсюдження своєї критики та політичної активності. Він використовує залишки незалежності судової системи для захисту своїх прав та прав своїх прихильників в ситуаціях, коли відбуваються судові позови чи адміністративний тиск.

1. Використання виборчого законодавства: Мадяр вміло користується виборчими законами, щоб забезпечити легітимність своєї партії та участь у виборах. Він використовує процедури, встановлені Орбаном для реєстрації партій і кандидатів, щоб уникнути бюрократичних перепон і швидко організувати свою політичну платформу «Тиса».

2. Фінансове регулювання і прозорість: Мадяр акцентує увагу на необхідності дотримання законів про фінансову прозорість і регулювання. Він використовує ці законодавчі інструменти для викриття незаконних фінансових операцій та зв'язків між урядовими посадовцями та бізнесом, що сприяє підвищенню його політичного капіталу як борця з корупцією.

Ці стратегії дозволяють Мадяру ефективно опиратися уряду Орбана, використовуючи інструменти, створені самим цим урядом, але з новими цілями і ідеологією, спрямованою на боротьбу з тими самими системами влади, які Орбан використовував для консолідації свого контролю.

Висновок. Конституційно-правова база, сформована урядом Віктора Орбана, парадоксально створила умови, що сприяли зростанню впливу опозиції. Незважаючи на централізацію влади та контроль над ключовими інституціями, використання законодавчих і адміністративних інструментів дозволило опозиційним силам, таким як партія «Тиса» на чолі з Петером Мадяром, ефективно організувати свою діяльність. Мадяр вміло використовував існуючі правові механізми для викриття корупції, мобілізації підтримки та організації протестів. Таким чином, конституційні та законодавчі рамки, створені для зміцнення влади Орбана, забезпечили опозиції можливості для критики уряду і просування альтернативної політичної платформи.

Список використаних джерел та літератури

1. Ткач Д.І. Сучасна Угорщина – шлях від демократії до авторитаризму: історична ретроспектива. *Проблеми всесвітньої історії: науковий журнал*. 2024. № 1(25). С. 86-103.
2. A Diktátortól a Politikai Génuszig: Orbán Viktor Külföldi Sajtórepresentációja (2010-2023). *Transzparens Újságírást Alapítvány*. 2023. November 28. URL: <https://ojim.hu/a-diktatortol-a-politikai-genuszig-orban-viktor-kulfoldi-sajto-representacioja-2010-2023/>
3. Лотоцька Н. Президентка Угорщини пішла у відставку через помилування у справі про сексуальне насильство над дітьми. *LB.ua* 10 лютого 2024. URL: https://lb.ua/world/2024/02/10/597790_prezidentka_ugorshchini_pishla.html
4. Вибори до Європарламенту: попередні дані свідчать про послаблення позицій партії Орбана. *Радіо свобода*. 10 червня 2024. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-uhorshchyna-vybery-europarlament/32986085.html>
5. Fekete-Szalóky Z., Domján A. Az ország ismét narancssárga lett, de a második erő már a Tisza Párt. *Index*. 2024.06.10. URL: <https://index.hu/belfold/2024/06/10/valasztas-narancssarga-az-orszag-budapest-ellenzekben-hirosszefoglalo/?token=47d6aeec6ce9cc7d8904ecee0cd8705>
6. Ткач Д.І. Медіаполітика за часів урядування ФІДЕС - УГС в Угорщині. *Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal*. 2020. Vol. 2(26).
7. Іванова К. Угорці вийшли на масовий мітинг проти партії Орбана. *Главком*. 6 травня 2024. URL: <https://glavcom.ua/world/observe/uhortsi-vijshli-na-masovij-mitinh-proti-partiji-orbana-999365.html>

8. Кузьменко Ю. В Угорщині відбувся протест проти партії Орбана. *Суспільне Новини*. 5 травня 2024. <https://suspilne.media/739277-v-ugorsini-vidbuvsya-protest-proti-partii-orbana/>

References

1. Tkach, D.I. (2024). Suchasna Uhorschchyna – shlyakh vid demokratiyi do avtoratyzmu: istorychna retrospektyva. *Problemy vsesvitn'oyi istoriyi: naukovyy zhurnal*, 1(25), pp. 86-103. [In Ukrainian].
2. A Diktátortól a Politikai Gényuszig: Orbán Viktor Külföldi Sajtórepresentációja (2010-2023). (2023, November 28). *Transzparens Újságírást Alapítvány*. [Online] Available from: <https://ojim.hu/a-diktator-tol-a-politikai-geniuszig-orban-viktor-kulfoldi-sajto-reprezentacioja-2010-2023/> [In Hungarian].
3. Lotots'ka, N. (2024, 10 lyutoho). Prezydentka Uhorschchyny pishla u vidstavku cherez pomyluvannya u spravi pro seksual'ne nasyt'stvo nad dit'my. *LB.ua* [Online] Available from: https://lb.ua/world/2024/02/10/597790_prezydentka_ugorshchini_pishla.html [In Ukrainian].
4. Vybery do Yevroparlamentu: poperedni dani svidchat' pro poslablennya pozytsiy partiyi Orbana. (2024, 10 chervnya). *Radio svoboda*. [Online] Available from: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-uhorschchyna-vybory-euro-parlament/32986085.html> [In Ukrainian].
5. Fekete-Szalóky, Z., Domján, A. (2024.06.10). Az ország ismét narancssárga lett, de a második erő már a Tisza Párt. *Index*. [Online] Available from: <https://index.hu/belfold/2024/06/10/valasztas-narancssarga-az-orszag-budapest-ellenekben-hirosszefoglalo/?token=47d6aee6ce9cc7d8904ecee0cd8705> [In Hungarian].
6. Tkach, D.I. (2020). Mediapolityka za chasiv uryaduvannya FIDES - UHS v Uhorschchyni. *Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal*, Vol. 2(26). [In Ukrainian].
7. Ivanova, K. (2024, 6 travnya). Uhortsy vyshly na masovyy mitynh proty partiyi Orbana. *Hlavkom*. [Online] Available from: <https://glavcom.ua/world/observe/uhortsy-vijshli-na-masoviy-mitynh-proti-partiji-orbana-999365.html> [In Ukrainian].
8. Kuz'menko, Yu. (2024, 5 travnya). V Uhorschchyni vidbuvsya protest proty partiyi Orbana. *Suspil'ne Novyny*. [Online] Available from: <https://suspilne.media/739277-v-ugorsini-vidbuvsya-protest-proti-partii-orbana/> [In Ukrainian].

Tkach D. Current Political Situation in Hungary: Analysis of Historical Events.

In the late 80s of the XXth century, as a result of the Velvet Revolution, Hungary as a parliamentary republic began to build a democratic society based on a multi-party system. Until 2010, as a result of the elections to the State Assembly of the country, coalitions changed, conservatives, socialists, and liberals came to power, but the commitment to democracy and pan-European values remained unchanged. All this was nullified when the FIDESZ-KDNP coalition led by V. Orbán came to power in 2010, which led to the collapse of democracy and the slide into autocracy. This ruling coalition won parliamentary elections four times and received a constitutional majority in the State Assembly. Therefore, many political scientists in Ukraine and Hungary were sure that this political force, headed by V. Orbán, will be in power for a long time, since there is no real, strong opposition in the country.

However, the events of the beginning of 2024 demonstrated something completely different. A new actor appeared on the Hungarian political scene, with a new political party that gave hope for the possible removal of Orbán's authoritarian regime from power. That hope was Peter Magyar, a Hungarian politician and lawyer who attracted considerable attention as one of the main opponents of Viktor Orbán. Previously, he worked in various government institutions, including the position of chairman of the national structure that distributed student loans.

Magyar rose to prominence in February 2024 when he spoke out strongly against Orbán's government, revealing information about corruption among high-ranking officials. His public

statements and interviews quickly gained popularity, which led to the creation of a new political party, “Tysa”. The party managed to quickly attract the support of a large part of the population, disappointed with the actions of the Orbán government.

Magyar positions himself as a centrist and advocates fighting corruption, improving the health care system, modernizing education and unifying the polarized Hungarian society. His political activities include active use of social media and participation in mass events and protests. He also announced his intention to join the center-right European People’s Party (EPP).

In the elections to the European Parliament in 2024, the Tisza party under the leadership of Peter Magyar achieved significant success, receiving 30% of the vote and 7 seats in the European Parliament. This result was an indicator of the growing influence of the opposition in Hungary and evidence of significant disillusionment among voters with Viktor Orbán’s policies. These achievements indicate that Tisza is becoming a powerful political force capable of influencing the political landscape of Hungary and challenging the ruling FIDESZ-KDNP coalition.

Keywords: Hungary, FIDESZ-KDNP coalition, Viktor Orbán, Peter Magyar, “Tysa” party.